

بسم الله الرحمن الرحيم

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
معاونت ترویج

معرفی مناسب‌ترین بذر کار کلزا

www.ketab.ir

سرشناسه	: تقی‌زاد، جبرائیل، ۱۳۵۵-
عنوان و نام پدیدآور	: معرفی مناسب‌ترین بذرکار کلزا/ نویسنده جبرائیل تقی‌زاد، وال‌ح اسماعیلی؛ ویراستار ترویجی فرانک صحرایی، نصیبه پورفاتیح؛ سرویراستار وجیهه سادات فاطمی؛ تهیه شده در مرکز تحقیقات، آموزش و منابع طبیعی اردبیل، دفتر شبکه دانش و رسانه‌های ترویجی.
مشخصات نشر	: کرج: سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، معاونت ترویج، نشر آموزش کشاورزی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۶ ص: مصور (رنگی).
شابک	: 978-964-520-499-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: کلزا -- ایران -- بذرها
موضوع	: Rape (Plant) -- Seeds -- Iran
موضوع	: کلزا -- ایران -- اصلاح نژاد
موضوع	: Rape (Plant) -- Breeding -- Iran
شناسه افزوده	: اسماعیلی، وال‌ح، ۱۳۵۰-
شناسه افزوده	: سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی. مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل. دفتر شبکه دانش و رسانه‌های ترویجی
شناسه افزوده	: سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی. معاونت ترویج. نشر آموزش کشاورزی
رده بندی کنگره	: ۶۲۹۹/۷۸۰۷۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۶۳۳/۸۵۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۴۹۱۶۲۱

ISBN:978-964-520-499-8

شماره کتابشناسی ملی: ۵۴۹۱۶۲۱-۴۹۹-۸-۵۲-۹۶۴-۹۷۸

عنوان: معرفی مناسب‌ترین بذرکار کلزا

نویسنده: جبرائیل تقی‌زاد، وال‌ح اسماعیلی

مدیر داخلی: شیوا پارسانیک

ویراستار ترویجی: فرانک صحرایی، نصیبه پورفاتیح

ویراستار ادبی: محمد یوسفی

سرویراستار: وجیهه سادات فاطمی

تهیه‌شده در مرکز تحقیقات، آموزش و منابع طبیعی اردبیل - دفتر شبکه دانش

و رسانه‌های ترویجی

ناشر: نشر آموزش کشاورزی

شمارگان: ۲۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۷

قیمت: رایگان

مسئولیت صحت مطالب با نویسندگان است.

شماره ثبت در مرکز فن‌آوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی ۵۴۷۷۳ به تاریخ ۹۷/۱۰/۱۶ است.

نشانی: تهران- بزرگراه شهید چمران- خیابان یمن، پلاک ۱ و ۲، معاونت ترویج،

ص. پ. ۱۱۱۳-۱۹۳۹۵

تلفکس: ۲۱-۲۲۴۱۳۹۲۳

فهرست

۷	مقدمه
۸	اهمیت و جایگاه کلزا
۸	ارقام کلزا و تاریخ کاشت
۹	سطح زیرکشت کلزا
۹	آماده‌سازی زمین و کاشت
۱۱	بذرکار کشت کلزا
۱۲	روش کار و ارزیابی بذرکارها
۱۴	عملکرد کلزا
۱۵	تحلیل اقتصادی پروژه
۱۶	نتیجه‌گیری
۱۶	پیشنهادهای

مقدمه

کلزا گیاهی از خانواده چلیپاییان (Cruciferea) و از جنس کلمیان (Brassica) است. زراعت کلزا از ۳۰۰۰ سال قبل در هندوستان رواج داشته و از آنجا به چین و ژاپن راه یافته است. در اروپا استخراج روغن از دانه کلزا و دانه کزنه ای دیگری که متعلق به جنس براسیکا است، دست کم از قرن شانزدهم رواج داشته است.

یکی از بزرگ‌ترین گیاهان روغنی که در جهان به عنوان دانه روغنی کشت می‌شود کلزا است. این گونه کلزا (Brassica napus). این گونه کلزای معمولی است که عمده‌ای در اروپا و کانادا کشت می‌شود و در کانادا به «کلزای آرژانتینی» معروف است؛ زیرا اولین بار از آنجا به کانادا وارد شده است. این نوع کلزا دارای ارقام بهاره و پاییزه با عدد کروموزومی ۳۸ است و مهم‌ترین گونه جنس براسیکا محسوب می‌شود. ارقام بهاره و زمستانه این گونه به عنوان منبع روغنی گیاهی کشت می‌شود؛ ولی ارقام زمستانه در وضعیت مساعد معمولاً پرمحصول‌ترند.

کشت کلزا در ایران به رغم اینکه از ابتدا با مسائل و مشکلاتی خاص مواجه بوده، رو به گسترش است. سرعت تولید ده سال اخیر کلزا در مناطق مختلف کشور نشان می‌دهد که این گیاه بعد از سویا و پنبه سومین گیاه روغنی مهم در کشور است. به علاوه، هر سال بخش بسزایی از روغن مورد نیاز کشور از خارج تأمین می‌شود. بنابراین، اهمیت تولید این محصول دوچندان شده است.